

Historian ja yhteiskuntaopin opettajien matka Beniniin

6.-15.6.2026

Miksi juuri tämä matka?

Villa Karo kutsuu nyt ryhmän HYOL ry:n jäseniä ottamaan tuntumaa Afrikan mantereeseen, sen nykytilaan ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Vierailun tavoitteena on oppia uutta länsiafrikkalaisesta todellisuudesta ja reflektoida Afrikan nousevan mantereiden merkitystä Suomelle, Euroopalle ja afrikkalaisille itselleen. Matkan ohjelma on rakennettu niin, että se tarttuu useisiin aikamme polttavimpiin kysymyksiin Afrikan mantereiden näkökulmasta. Matka tarjoaa historian ja yhteiskuntaopin opettajille ainutlaatuisen mahdollisuuden syventää omaa osaamistaan ja opetustaan esim. seuraavissa teemoissa:

- **Kolonialismin ja orjakaupan perintö** – Beninissä sijaitsee useita historiallisia kohteita, jotka liittyvät Atlantin orjakauppaan ja siirtomaahistoriaan. Paikan päällä itse nähty ja koettu auttaa konkretisoimaan oppilaille usein etäiseksi jääviä asioita. On kiinnostavaa keskustella beniniläisten opettajien kanssa siitä, miten he näitä aiheita käsittelevät omassa opetustyössään.
- **Kulttuurien kohtaaminen ja digitalisaatio** – Matka avaa näkökulmia siihen, miten paikallinen kulttuuri, uskonnot ja yhteiskunnalliset rakenteet ovat vuorovaikutuksessa globaalien ilmiöiden kanssa. Vuonna 2050 noin kolmannes maailman 15–25-vuotiaista tulee olemaan afrikkalaisia, ja kun digitaaliset yhteydet kasvavat jatkuvasti, tällä on suuri vaikutus myös suomalaisiin nuoriin.
- **Demokratia ja kansalaisyhteiskunta Länsi-Afrikassa** – Tutustuminen Beninin poliittiseen tilanteeseen, demokratian kehitykseen ja nykyaikaisiin tarjoaa arvokkaita näkökulmia yhteiskuntien muutokseen ja vertailukohtia Euroopan haasteisiin. Tämä tukee opetussuunnitelman laaja-alaisia tavoitteita.
- **Opettajan oma inspiraatio ja oppiminen** – Opintomatka tarjoaa uusia näkökulmia, tarinoita ja esimerkkejä, joita voi hyödyntää opetuksessa niin lukiossa kuin yläkoulussa. Oppilaat motivoituvat, kun opettajalla on omakohtaisia kokemuksia ja kuvia opetettavista ilmiöistä.

Matkan aikana haastamme osallistujat hahmottamaan vaihtoehtoisia katsantoja, jotka hahmottuvat kulttuurisessa vuoropuhelussa. Nämä ovat samoja kysymyksiä, joita sadat taiteilijat ja tutkijat ovat työstäneet residenssissä. Miten voimme purkaa eurosentrisyyttä, joka kapeuttaa omaa näkökulmaamme ja estää meitä löytämästä ratkaisuja tulevaisuuden haasteita varten? Millaisena edistyskäsitys näyttäytyy Länsi-Afrikasta käsin? Entä ihmisen suhde luontoon, materiaan ja kuluttamiseen? Mitä uutta voimme oppia perinteisen ja modernin vuoropuhelusta tutustumalla animistisiin uskontoihin ja esi-isien sekä esiäitien merkitykseen arjessa? **Se, että opettajat tekevät matkan yhdessä, tuo erityistä lisäarvoa osallistujille: se tarjoaa tilaisuuden yhteiseen pohdintaan. Vastaavaa yhdessä ajattelun tilaa haastavien teemojen parissa olisi vaikeaa saavuttaa hetkessä arjessa.**

Miksi Afrikka?

Ei ole liioittelua sanoa, että **aikamme kulttuuriset ja poliittiset mannerlaatat ovat liikahtamassa kohti Afrikan mannerta**, ja Suomessakin ollaan vihdoinkin heräämässä Afrikan nousuun. Ulkoministeri **Elina Valtosen** sanoi: "Suomelle ja Euroopalle se, miten saamme yhteistyömme Afrikan erilaisten valtioiden kanssa onnistumaan, on kohtalonkysymys. Se on paljon enemmän sitä meille kuin Afrikan maille". Afrikalla on yli 30 % mineraalivaroista, joita tarvitaan vihreään siirtymään, ja maailman 20 nopeimmin kasvavasta taloudesta 11 sijaitsee Afrikassa. Mantereen kasvavasta poliittisesta merkityksestä kertoo, että Afrikkaan avattiin 320 uutta lähetystä 2010–2016. Tanska julkaisi juuri uuden poliittisen strategian, jonka otsikko on "Africa's Century".

Euroopan ja Afrikan välisessä diplomatiassa on myös käynnissä todellinen paradigman muutos. Afrikan maat ovat yhä itsevarmempia, eivätkä ne pyydä almuja, vaan molemminpuolista kunnioitusta. Afrikan kasvava geopolittinen merkitys tunnustetaan Euroopassa, ja Afrikan maat nähdään yhä useammin strategisina kumppaneina diplomatiassa, kaupassa, ilmastotoimissa. Villa Karossa uskomme, että tämän kaiken taustalle ja tueksi tarvitaan kulttuurien välistä dialogia, ihmisten välistä ymmärrystä. Vuoropuhelua rajoittavat kuitenkin yhä tänään monet fyysiset ja henkisetkin esteet. Siksi tarvitaan **ammattimaisia välittäjäorganisaatioita**, jotka voivat yhdessä näyttää suuntaa yhteistyölle, purkaa käytännön esteitä sen tieltä ja auttaa määrittelemään suomalaisen kulttuurikentän Afrikka-suhdetta uudelleen.

Länsi-Afrikan 430 miljoonaa asukasta ja 16 maata ovat demografisesti nuori ja taloudellisesti sekä kulttuurisesti nouseva alue. Alueen rikas kulttuuriperintö ja omaleimainen maailmankatsomus ovat syvästi inspiroivia, ja haastavat meitä suhtautumaan elämään ja olemiseen uudella tavalla. Beninissä valtaosa maan väestöstä harjoittaa yhä vanhaa animistista vodun-kulttuuria, jota englanniksi kutsutaan nimellä voodoo. Beniniä pidetään vodunin synnyinmaana ja kulttuuriperinne elää vahvana erityisesti Grand-Popossa ja Ouidahissa.

Mikä Villa Karo?

Vuonna 2000 perustettu Villa Karo on suomalais-länsiafrikkalainen kulttuurikeskus ja residenssi taiteilijoille, kulttuurialan ammattilaisille ja tutkijoille. Vuosi sitten Villa Karosta tuli virallisesti **Suomen Länsi-Afrikan instituutti**, ja samalla se liittyi 16 muun tiede- ja kulttuuri-instituutin verkostoon. Suomen ensimmäinen (ja Pohjoismaiden ainoa) Afrikan mantereella sijaitseva instituutti on kokenut kulttuurivaihdon mahdollistaja jo 25 vuoden ajalta.

Tähän mennessä yli 750 taiteen, kulttuurin ja tieteen ammattilaista on työskennellyt residenssissä. Villa Karossa uskomme, että pelkkä kauppa ja diplomatia eivät yksin riitä uudistamaan suhdettamme Afrikan mantereeseen. Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen työn avulla – aitojen kohtaamisten kautta – voimme purkaa eurosentrisiä, todellisuutta vääristäviä kertomuksia ja edistää aitoa keskinäistä ymmärrystä.

Villa Karon tehtävä on poistaa esteitä suomalaisten ja länsiafrikkalaisen yhteistyön tieltä. Instituutin toimintaa ohjaa ajatus, että kun **suomalaisen taiteen ja tieteen kenttä laajenee ja rikastuu vuoropuhelussa Afrikan mantereiden kanssa**, siellä syntyy myös uutta ajattelua ja uusia ratkaisuja yhteiskunnallisen muutoksen kiertäjäksi. Avoin yhteistyö yli kulttuurirajojen opettaa meille aina myös jotain uutta itsestämme. Keskeisiä vuoropuhelun teemoja ovat olleet muun muassa dekolonisaatio, edistyksen käsite ja sen kritiikki, ihmisen suhde luontoon, perinteen ja modernin välinen suhde sekä yhteisöllisyys, toiseus ja katsomisen tavat. Kaikki nämä teemat saavat aivan uuden näkökulman, kun niitä tarkastellaan Afrikan mantereelta käsin. Haluamme mahdollistaa dialogin näistä ja monista muista teemoista siten, että samalla ihmisten välinen ymmärrys kasvaa. Perustajamme, kirjailija Juha Vakkurin (1946–2019) sanoi: *Pro Meliore Inter Homines Consensione*.

Alustava ohjelma

La 6.6. – MATKAPÄIVÄ

Lento Helsingistä Pariisiin kautta Cotonouhun. Lento saapuu Cotonouhun illalla; yöpyminen Cotonoussa.

Su 7.6. – SAAPUMISPÄIVÄ

Lähtö hotellilta klo 9.30 /10 tai miten sovitaan. Aamupäivällä lyhyt kierros Cotonoussa. Kohteina Maison Rouge -taidegalleria, amatonisotureiden muistomerkki sekä EffetGraff graffitiseinä.

Siirtyminen Grand-Popoon (matka-aika noin 1h20min)

Mahdollisuus pysähtyä matkan varrella Coméssa lyhyesti kangaskaupoilla, jos länsiafrikkalaisen vaateen teettäminen kiinnostaa.

Tervetulodrinkit ja pientä purtavaa Villa Karossa; loppupäivä vapaa. Mahdollisuus tavata residenssiläisiä epävirallisissa merkeissä ja/tai tavata ompelijoita. Oma illallinen lähiravintolassa.

Ma 8.6. – GRAND-POPO

Klo 10 Opastettu kierros Villa Karossa. Kierros sisältää myös vierailun kahdessa museossamme: Musée Karo on nykytaiteen museo ja Petit Musée on pieni Beninin kulttuuriperintöön keskittyvä museo.

Klo 11 Residenssitaiteilijoiden ja -tutkijoiden tapaaminen, jossa he kertovat työstään ja siitä, mitä työskentely yli kulttuurirajojen ja uudessa ympäristössä heille antaa. Mukana niin suomalaisia kuin länsiafrikkalaisia luovien alojen ammattilaisia.

Klo 13 Yhteinen lounas, johon kutsutaan mukaan Villa Karon taiteilijat ja henkilökunta

Klo 16 Mahdollisuus sovittaa ompelijoiden tekemiä vaatteita

Klo 16:30 Kävely (noin 1,1 km) läheiseen Gbéconin kylään. Tutustumme siellä merikilpikonien suojelutyöhön, jota Villa Karo tukee. Keskustelemme samalla siitä, miten pyhän käsitettä animismin yhteydessä käytetään luonnonsuojelutyössä Beninissä (pyhät metsät, pyhät lajit jne.).

Noin klo 18:30 Kävely takaisin hotelliin ja oma illallinen

Ti 9.6. – GRAND-POPO

Klo 9:30-11:30 Luento vodun-kulttuurin merkityksestä ja taustoittava keskustelu Beninin / Länsi-Afrikan kulttuuriperinnöstä sekä nykytilanteesta, poliittisesta järjestelmästä ja demokratian tulevaisuudesta.

Oma lounas

Noin klo 15-18 Mahdollisuus Zangbeto -vodunseremonian seuraamiseen Hévén kylässä (varmistuu myöhemmin eikä seremoniaa voida taata; tämä saattaa olla myös jonain toisena iltapäivänä, sillä nämä ovat pyhiä tapahtumia, joita emme voi "tilata").

Ke 10.6. – RETKIPÄIVÄ: OUIDAH

Lähtö klo 9:30

Retki Ouidahin kaupunkiin. Ouidah on historiallisesti merkittävä kaupunki Beninissä ja tunnettu keskeisestä roolistaan transatlanttisessa orjakaupassa. Kaupunki on myös kulttuurisesti ja hengellisesti tärkeä vodun-uskonnon keskus. Vierailukohteet:

- [Fondation Zinsou](#): Nykyaikaisen taiteen museo
- Temple of Pythons: vodun-temppeli
- Pyhä metsä
- [CCRI John Smith](#) : kulttuurikeskus ja residenssi
- The Gate of No Return: katsaus orjakaupan historiaan

Päivään sisältyy yhteinen lounas.

Paluu Grand-Popoon klo 18 mennessä.

To 11.6. – GRAND-POPO

Klo 9-12 Vierailu paikalliseen lukioon / yläkouluun ja keskustelu opettajien kanssa (saattaa siirtyä toiseen ajankohtaan, riippuu koulujen aikatauluista). Kuulemme samalla lisää lasten lukupiiritoiminnasta ja ympäristökasvatuksesta *Meren Maha on Kipeä* -teoksen parissa.

Yhteinen lounas

Loppupäivä vapaa

Pe 12.6. – RETKIPÄIVÄ: COTONOU

Lähtö klo 9

10:30 vierailu [Sèmè City -innovaatiokampuksella](#) ("Innovation Made in Africa") jonka yhteydessä toimii myös Africa Design School

Yhteinen lounas Cotonoussa

Klo 15 Vierailu taide- ja museokeskuksessa [Musée de la Recade Le Centre](#).

Klo 17 paluu hotelliin ja oma illallinen

La 13.6. – GRAND-POPO

Klo 7.30 varhainen kävelyretki Mono-joen varrella läpi heräävän luonnon ja kylien, joissa näkee Grand-Popon ihmisten elämänmenoa. Vierailu markkinoilla, jotka järjestetään joka lauantai läheisessä kylässä.

Paluu noin klo 9.30 aamiaiselle

Klo 10.30 Yhteinen reflektio: mitä opittiin ja miten kokemuksia voidaan hyödyntää opetuksessa Suomessa? Voisiko tämä matka johtaa jonkinlaiseen yhteiseen jatkohankkeeseen?

Loppupäivä vapaa

Su 14.6. – RETKIPÄIVÄ: GANVIÉ JA LÄHTÖ

Lähtö Cotonouhun klo 9 (matkalaukut mukana)

Vierailu Ganviéssa, joka on veden päälle rakennettu kylä; tunnetaan myös nimityksellä ”Afrikan Venetsia”.

Lounas Cotonoussa

Mahdollista ohjelmaa Cotonoussa: erilaiset galleriat ja näyttelyt kuten [Gallery Charly](#), [Zinsou Lab](#) ja Septième, vierailu käsityöläistorilla [Marché des Arts](#).

Halutessa lepohetki hotellissa illalla ennen lentokentälle lähtöä (n. klo 21).

Lento Pariisiin klo 23.30

Ma 15.6. – MATKAPÄIVÄ

Saapuminen Helsinkiin klo 16:40.

Kustannukset ja käytännön asiat

Koska visiitti tulee olemaan lyhyt (normaalisti Villa Karoon saapuvat viettävät perillä vähintään 6 viikkoa), matkaohjelma on rakennettu tiiviiksi. Villa Karo voi räätälöidä ohjelmaan muutoksia osallistujien toiveiden mukaan. Osallistujat hoitavat itse matkajärjestelynsä kuten lennot ja viisumit (toki lentovaraukset koordinoidaan yhdessä ja viisuminhakuun tulee selkeät ohjeet). Matkaohjelma on rakennettu Air Francen lentojen mukaan, mutta muitakin lentoyhtiöitä voidaan harkita, kunhan kaikki kulkevat samalla lennolla.

Matkan hinta: 1750 € / henki + lennot (noin 1000 €) ja muut matkakulut.

Hinta on laskettu 8 hengen ryhmälle; jos tämän kokoista ryhmää ei saada kokoon, voi matkan hinta hieman nousta. Hinta sisältää hotellit, kuljetukset Beninissä, matkan suunnittelun, ohjelman koordinoimisen, kattavan infopaketin sekä sisäänpääsy museoihin ja kulttuurikohteisiin (Ouidah, Ganvié, Cotonou). Lisäksi pakettiin sisältyvät ohjelmassa mainitut yhteiset ateriat. Osana visiittiä Villa Karo tekee myös pienen lahjoituksen paikalliselle vodun -seurakunnalle (mikä on tarpeen silloin, kun olemme heidän vieraanaan seuraamassa seremonioita), merikilpikonniin suojelutyöhön sekä paikalliselle koululle nuorten lukupiiritoimintaan. Osana ohjelmaa tarjoamme myös yhteisen lounaan Villa Karon väelle, mikä on tapana silloin, kun otamme vastaan vierailijaryhmiä. Koska kyseessä on ns. jäsenmatka, liitämme matkalle osallistujat Villa Karon kannatusjäseniksi vuoden 2026 ajaksi (arvo 170 €).

Kiinnostuitko?

Lähetä meille vapaamuotoinen hakemuskirje (1 liuska), jossa kerrot kuka olet ja miksi haet mukaan matkalle. Hakuaika päättyy 30.11.2025 ja valituille ilmoitetaan joulukuun mennessä. Hakemukset osoitteeseen toimisto@villakaro.org ja cc: Kirsi Ruhanen (kirsi.ruhanen@hyol.fi). Hakijoilta edellytämme HYOL ry:n jäsenyyttä ja kohtuullista englannin kielitaitoa. Osallistujan terveydentilan tulee sallia oleskelu lämpimässä ilmaluolassa.

Kun ryhmä on saatu kokoon, järjestämme tapaamisen Helsingissä maaliskuussa 2026 ja keskustelemme odotuksista ja toiveista. Ryhmän jäsenillä on mahdollisuus jäädä Villa Karon residenssiin 30.6. asti (paikkoja rajoitetusti). Residenssipaikkaa voi hakea liittämällä hakemukseen lyhyen työsuunnitelman esim. kirjoitustyöstä, joka residenssin aikana on tarkoitus toteuttaa. Residenssin kustannus on 200 € /viikko, sis. ilmastoidun huoneen, aamiaisen, kuljetuksen lentokentälle ja residenssikoordinaattorin tuen.

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Julia Ojanen; julia.ojanen@villakaro.org puh. 044 34 89 811.